

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besela 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani		po pošti	
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Reški problem.

Konsorcij iz leta 1923.

Letošnji konsorcij imajo tvoriti Reka, Italija in Jugoslavija, reško pristanišče je mednarodnega značaja in njegovo poslovanje je čisto trgovsko. Teritorij, podvržen pristojnosti in jurisdikciji konsorcija, ki je juridična oseba in ima svoj sedež v reškem pristanišču, obsega: lazaret Martinšice z dotičnim pristaniščem, Brajdico, Delto, Rečino, Baroš, glavno pristanišče, pristanišče akademije, petrolejsko pristanišče, pristanišče Whitehead, Brgradu, izseljeniško zgradbo, generalne magazine, malo pristanišče Union in Kantrido. Vse ta teritorij tvori neporušljivo ekonomsko celoto pod naslovom: Reško pristanišče.

Tako je v novem načrtu za konsorcij že prevladalo mnenje reških upravljavcev, da spadata Delta in Baroš neločljivo k Reki. Nič več ni govora o tem, da ju Jugoslavija prinaša v konsorcij.

Italijanski državniki so pozabili, kaj je govoril conte Sforza v seji rimskega parlamenta dne 25. junija 1921. Rekel je: »Mi smo presodili, da je v osnovnem interesu reške države ono, kar bi bili storili brez obotavljanja tudi zase, da priznamo Jugoslaviji lastnino onega zunanjega zaliva pristanišča, ki ga je napravila Ogrska ob Sušaku, da služi izključno trgovini hrvaškega lesa. V resnici nismo odstopili Jugoslaviji niti enega italijanskega državljanca, marveč samo mali del trgovskega instrumenta, katerega bi vsak nepristranski arbirer priznal Sušaku. S tem odstopom izvršujeta Italija in Reka tudi čin pravičnosti, ker sta jasno oddelili Reko od Sušaka. Nikar nepristranski arbirer bi ne določil nikdar vseh sredstev za promet z morjem Reki in bi jih ne odtegnil povsem od Sušaka, znamenitega središča in sedeža parobrodskih družb prve vrste, ki ima svojo obal, nesporno svojo, ki tvori sestavni del pristanišča Baroš, katero je bilo, kar ponavljamo, dodano velikemu pristanišču, da služi hrvaškemu lesu.«

Sforza je govoril pametno, ali službena Italija se je kmalu skregala s pametjo in sedaj goni dan in noč svojo pesem o Barošu in Delti, da morata pripadati Reki, ker sicer pogine brez nje. Italijani so zvarili tak konsorcijski načrt, da pomeni sigurno politično in gospodarsko smrt Reke, kakor to izvaja članek »Primorac« v susaškem »Primorskem Novem Listu«. Baroš in Delta, ločena od Reke prideluje na Jugoslaviji, kamor v resnici pritičeta, ne ogrožata Reke, kakor je nista doslej ogrožala, ali načrt novega konsorcija je tak, da hoče zadušiti Reko. Po načrtu odstopajo Italija, Jugoslavija in Reka vsaka svoj del teritorija in prebivalstva na njem začasno konsorciju in se odrekajo svojih pravic. Jugoslavija bi tako odstopila velik del Su-

šaka, počenši od Martinšice, veliki tunel, vso susaško obal, Delto in Baroš, Reka pa ves svoj najlepši in najbogatejši del, tako da bi jej ostalo samo siromašno staro mesto in podoben. »Začasno« — pogodba pa bi veljala 99 let! Italija ne odstopa ničesar, vendar pa hoče figurirati tudi ona poleg Jugoslavije in Reke kot odstopiteljica svojega teritorija! Prevara! Odstop je brezplačen. Kaj pomeni za Reko, ako se odreče brezplačno svoje luke, magazine in železnice? Od česa naj živi Reka, ako se jej odvzamejo vsi viri dohodkov? Konsorcij bi vršil zakonodajno, upravno in sodno oblast. To bi bila torej posebna država nad Reko! Kako se sklada vse to s IV. členom rapalskega dogovora, v katerem Italija in Jugoslavija svedčano izjavljata, da priznavata popolno svobodo in neodvisnost reške države in se obvezujeta, da bosta to tudi vedno spoštovali. Kako se omalovažuje Reka v novem konsorciju, sledi dalje že iz določbe za sestavo upravnega sveta, to je vrhovnega organa konsorcija, sestojčega iz šestih članov. Italija imenuje dva, Jugoslavija dva in potem še vsaka po enega za Reko. Tako bi imenovala Italija tri in Jugoslavija tri, toda Reka sama, katere največji del na teritoriju in prebivalstvu bi bil izročen konsorciju z vsemi viri dohodkov, pa nobenega!

Načrt je pravi monstrum in priča najočitnejše o tem, da Italija nima z Reko poštenih namenov. Samo okoristiti se hoče z njo na škodo Jugoslavije. Jugoslovanski pomorski promet bi se moral vršiti izključno preko Reke, da bi tekli težki dinarji v italijanske blagajne in bi živelo na tisoče Italijanov na Reki od jugoslovanskega prometa. »Primorac« navaja težkoče in neprilike za naš promet po načrtu novega konsorcija. Ker bi bilo reško pristanišče svobodno, bi morala Jugoslavija ob njem potegniti carinsko mejo. Posledica bi bila, da naše blago, ko prestopi to mejo, izgubi značaj narodnega blaga in se postopa z njim kot z blagom, ki gre skozi inozemstvo, pa če je prav naše in namenjeno za naše kraje. To bi bilo zavlačevanje in podraževanje bi se blago. V reškem pristanišču bi bili zaposleni seveda samo italijanski delavci! Iz enega kraja v drugi kraj Jugoslavije preko reškega inozemstva potovati znači po načrtu za nas le izgubo in poniževanje. Kaj bi bilo, ako bi napravili naši Sokoli in kroju s praporci in fanfarami preko Reke izlet v Split! Kako bi nastopila proti njim italijanska na Reko z vseh strani znesena italijanska čuhal!

Take Reke mi ne maramo in se za predlagani konsorcij lepo zahvaljujemo. Ta konsorcij bi vrgel ves naš pomorski promet pod italijansko kontrolo in ker bi že pričetek zahteval mnogo stroškov, bi se zakopali najbrže v ve-

like dolgove in to vse radi tega, ker ima Italija z gorenjim Jadranom svoje posebne proti nam naperjene namene. Ako Italijani ne krenejo na pot, ki jo kažejo pravi Rečani in Jugoslovenci, bomo morali popolnoma pustiti vsako nadaljno misel na Reko in si zgraditi

svoje, lastno jadransko pristanišče. Kako nam je potrebno tako pristanišče, razvidimo najbolj iz italijanske konsorcijske zahteve, da si Jugoslavija tekom 99 let ne sme zgraditi svojega pristanišča ob Jadranu!

Pred obnovo demokratsko-radikalne koalicije.

PARLAMENTARNA KRIZA ODLOČENA. — NACELNA VPRAŠANJA MED DEMOKRATI IN RADIKALI V BISTVU IZVRVANA. — POGAJANJA ZA SESTAVO VLADE SE NADALJUJEJO. — VPRAŠANJE RAZDELITVE PORTFELJEV.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Parlamentarna kriza kljub vsem težočam in kljub vsem intrigam, grožnjam in pretinjam od strani gotovih protustavnih elementov stopa danes v zadnji odločilni štadij. Prva etapa je preokračena. Načelna vprašanja med demokrati in radikali so v bistvu rešena. Radikalni ministri in voditelji radikalne stranke so se odločili, da v načelu sprejmejo demokratsko zahtevo o sestavi poslovne vlade, ki bo imela tudi garancije, da izvede po končanem točno določenem parlamentarnem programu nove volitve, ki bi imele popolnoma razbistriti notranji politični položaj v državi. Tekom zadnjih dni je bila glavna točka oz. težišče vsem parlamentarnim razmotiranjem o rešitvi krize zahteva demokratov o sestavi poslovno-volitvene vlade. V tem oziru je sedaj kriza prešla na pozitivno pot in se je položaj znatno izboljšal v prilogo koalicije.

Odločilni in zelo važni so bili razgovori 6 ministrov radikalne stranke, ki so se vršili, kakor smo že javili, prednočnim od 21 do 1 ure ponoči na dvoru. Kralj je radikalnim ministrom, od katerih je trojica bila za sporazum z demokrati in trojica proti oziroma za sestavo homogene radikalne vlade, dal jasno vedeti, da je želja kronske ustvariti sporazum med strankami, katerih programi bazirajo na temelju vidovdanske ustave. Kronska je odločno naglašala, da želi čimprej rešitev krize in čimprejšnji sporazum med demokrati in radikali. V ministrskem svetu so nekateri radikalni ministri poprejšnji dan še vedno vstrajali pri zahtevi, da se koalicija z demokrati nikakor ne obnovi, toda dolgotrajna avdijska je imela rezultat, da se je večeraj dopoldne sklenilo nadaljevati pogajanja z demokrati.

Kronska polaga veliko važnost na to, da se v parlamentu prične z rednim in uspešnim legislativnim delom, kronska je dala zastopnikom državnih uradnikov, predsedniku odbora Saveza g. Antonoviču odločno besedo, da se uradniški zakon v skupščini čimprej spravi pod streho, da se čimprej reši uradniški vprašanje, radi česar kronska zahteva nujno odstranitev parlamentarne in vladne krize. Večernji parlamentarni dogodki so se približno razvijali takole:

V skupščino so že v zgodnjih urah prihajali narodni poslanci ter se zbirali

v svojih klubih. Velika napetost je vladala v parlamentu, ko se je zaznalo o dolgotrajni avdijski radikalnih ministrov. V ministrskem predsedstvu so se zbrali vsi ministri in ob 10. dopoldne se je začela ministrska konferenca, ki je trajala do popoldne. Na tej konferenci je na preje g. Pašić poročal o svojih razgovorih s kraljem. Ko je bila točno pojasnjena želja kronske, da se sestavi demokratsko-radikalna koalicija, so ministri soglasno sklenili nadaljevati pogajanja z demokrati. V radikalnih krogih sedaj prevladuje popolno prepričanje, da se omogoči stara koalicija.

Demokratski klub je imel dopoldne kratko sejo ter je vzel na znanje poročilo Svetozana Pribičevića o njegovih avdijski pri kralju. G. Davidović je bil na to ob 12.30 sprejet na dvoru ter je kralju obširno poročal o stališču demokratskega kluba. Kralj je povabil šefa demokratskega kluba na kosilo. G. Davidović je ostal na dvoru do 15., na kar je imel takoj sestanek z g. Pašićem, s katerim sta se načelno sporazumela, da bodi nova poslovna vlada obnove volitvena. Samo glede garancij obstojajo še nekatere difference, kajti g. Pašić zastopa stališče, da bi se oznaka volitvena vlada spravila v programno deklaracijo vlade, ki se ima predložiti skupščini takoj, ko se sestane. Glede delovnega programa pa obstojajo med obema voditeljema še difference. Kakor znano, demokratje zahtevajo kratek delovni program, ki bi vseboval rešitev najnujnejših zakonov. Na drugi strani pa je g. Pašić navedel voditelju demokratske stranke v glavnih črtah bodoči program koalijske vlade. Program naj bi obsegal:

1. Zakon o uradniški službeni pramati,
2. invalidski zakon,
3. budget,
4. zakon o organizaciji vojske,
5. zakon o centralni upravi,
6. zakon o izenačenju davkov,
7. zakon o tiskovni in zbirateljski svobodi,
8. zakon o cestah,
9. zakon o agraru in o agrarni reformi za Dalmacijo in Južno Srbijo.

Tekom izmenjave misli je g. Pašić naglašal, da je za to, da bi vlada to delo dokončala in v skrajnem slučaju, ako se ne bi mogel program popolnoma izvršiti, popreje apelirati na narod in izvesti volitve. Šef demokratske stranke je nasproti temu opozoril

na delovni program demokratskega kluba, ki je bil predložen že g. Pašiću ter je končno izjavil, da pada tekom današnjega dopoldneva definitivne pogoje in odgovor demokratskega kluba za obnovo koalicije. V parlamentarnih krogih sedaj z gotovostjo pričakujejo, da se sestavi demokratsko-radikalna vlada, da je to vprašanje v načelu rešeno in da se tekom današnjega dneva prične specijalna pogajanja o razdelitvi posamičnih portfeljev. Čim bo podan definitivni odgovor demokratskega kluba, bo Pašić znova poverjen mandat za sestavo nove vlade.

Po sestanku z g. Pašićem je g. Davidović takoj o uspešnih razgovorih poročal svojemu klubu, ki je imel plenarno sejo od 17. do 19.30. G. Davidović je izčrpno pojasnil stališče, kako se ima rešiti kriza. Razvila se je politična debata, katere so se med drugimi udeležili Svetozar Pribičević, dr. Šumenković in dr. Voja Marinković. Tekom te debate se je ugovarilo, da je zaključena prva etapa na poti obnove koalicije z radikali in da je sedaj gotovo dejstvo, da radikali privoljujejo v koalicijo in da je treba uporabiti vso previdnost, da se demokratje zavarujejo za vsako eventualnost in pred vsemi presenečenji.

V klubu se je dalje konstatiralo, da kriza prehaja v drugo etapo, ko se ima razpravljati in pogajati o razdelitvi portfeljev. To vprašanje je najbolj delikatno. Klub je dalje razpravljati tudi o delovnem parlamentarnem programu, ki ga je razvil g. Pašić na sestanku z g. Davidovićem. Konstatiralo se je, da je ta program preobširen. Demokratski klub stoji na stališču, da se imajo v sedanjih narodnih skupščini rešiti samo oni zakoni, ki so nujno potrebni za saniranje notranje-političnih razmer.

Debata se v demokratskem klubu ni zaključila in se danes ob 8. nadaljuje. Na današnji dopoldanski seji bo demokratski klub definitivno formuliral pogoje in sestavil definitivni sklep, kar bo potem g. Davidović ob 10. dopoldne sporočil g. Pašiću.

Parlamentarno krizo lahko smatramo rešeno v smeri demokratsko-radikalnega sporazuma.

KOMBINACIJA O URADNIŠKO-VOJAŠKI VLADI.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Danes v parlamentarnih krogih naglašajo, da je kriza prekoračila vrhunec in da se po malem polega. Vendar niso po zadržli nekaterih političnih krogov izključena presenečenja. Pašić sam se ogreva in zavzema za koalicijo z demokrati, zahteva pa, da se sprejme njegov delovni program. Pašić je baje izjavil radikalnim ministrom, da se umakne v privatno življenje, če ne uspe sestava koalijske vlade. Nekateri izvenparlamentarni krogi so začeli forsirati, da bi se ustanovila uradniško-vojaška vlada, ki bi imela nalogo v smislu vidovdanske ustave urediti notranje-politične razmere in voditi državne posle brez ozira na politične stranke.

A. E. W. Mason:

66

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Niti jaz ne,« je odvrnil Hanaud. »Imel sem svoje mnenje o Heleni Vauquier. Zaklenil sem vrata in vzel ključ s seboj. Nato smo šli naprej in čuli Helenino povest. Povest je bila resnična: prav ker je bila tako natančna, je bila resnična. Pripovedovanje o seansah, o praznovnostih gospe Dauvray, o njeni želji pogovarjati se z Madame de Montespan — take podrobnosti niso izmišljene. Zanimivo je bilo tudi, da so imeli namen, napraviti zvečer seanso. Metoda umora je postajala jasna. Tako daleč je govorila resnico. Nato pa je lagala. Da, lagala je, a to je bila slaba lag, dragi moj. Pripovedovala nam je, da je imela tuja ženska črne lase. Tu sem pa imel v svoji listnici dokaz, da so bili lasje te ženske rdeči. Zakaj je lagala, ako ne za to, da onemogoči identifikacijo tuje ženske? To je bil prvi napačni korak, ki ga je napravila Helena Vauquier.

Sedaj pa pridemo k drugemu. Ničesar nisem vedel o njeni ljubosumnosti napram gospodični Celiji. Meni je to bilo vse docela naravno. Ona — krepka kmetica, ki ni bila več mlada, ki je bila dolga leta zaupna služkinja gospe Dauvray in je brezdomno dobivala denar od varalic, ki so občevali z njeno lahkoverno gospodinjo — je gotovo sovražila to mlado in lepo pritepenko, kateri je morala streči in jo česati. Vauquier jo je morala sovražiti. Če je bila pa slučajno soudeleženka — in laž je govorila za to, da je bila — potem so mi seanse obetale nekaj novega, kajti Helena je imela navado, Celiji pomagati. Vzemimo, da se je seansa vršila, da pa skeptična tujka nikakor ni bila zadovoljna z načinom, kako je Vauquier pomagala mediju, in je zahtevala drugo pot, proti kateri gospodična Celija ni mogla ugovarjati, nato sta jo pa krepko zvezali, ne da bi se jima upirala, ker ni sumila, za kaj gre. Igrali sta lahko malo komedijo. In če bi se bilo res vse tako zgodilo — da potem bi se to skladalo z blazinama na kanapeju.

»Da, že razumem!« je zaklical Ricardo ves navdušen. »Naravnost občudujem vas.«

Hanaud je prav ugajalo navdušenje njegovega tovariša.

»Toda počakajte še trenotek. Do tu je še vse domnevanje in samo en dokaz, da je Helena Vauquier lagala o barvi las tuje ženske. Pridemo k drugemu dejstvu. Gospodična Celija je nosila zaponke na svojih črevljih. Od njih je prerez v blazini. Kaj je namreč storila, ko so jo vrgli na zofo? Brčala je in se otepala. To je seveda za enkrat samo še domnevanje, ker nisem na jasnem, ali je res nedolžna. V vsakem trenutku rad priznam, da dejstva nasprotujejo moji teoriji. Nasprotno pa mi vsako novo razkrito dejstvo pokaže, da imam prav.

»Sedaj pridemo pa k drugi napaki Helene Vauquier. Zvečer, ko ste bili videli gospodično Celijo v vrtu za bakaratnimi dvoranami, ste opazili, da ni nosila draguljev, izvenšiški par dijamantnih uhanov. Na fotografiji, ki mi jo je pokazal Wethermill, jih je nosila. Ali ni torej skoraj gotovo, da jih je imela navado vedno no-

siti? Ko sem preiskoval njeno sobo, sem pogledal v skatljico za te uhane, a bila je prazna. Naravno je bilo torej sklepati, da jih je nosila, ko je prišla k seansi.«

»Da.«

»Dobro; čital sem popis — skrbno spisan popis — izginulega dekleta, ki ga je napravila Helena Vauquier, potem ko je pregledala njeno garderobo. A draguljev ni omenila. Zato sem jo vprašal: »Ali jih ni nosila?« Helena Vauquier se je začudila, kako vem za uhane gospodične Celije? Obotavljala se je. Ni vedela natančno, kaj naj odgovori. Zakaj pač? Saj je ona oblekla gospodično Celijo in si je vse, kar je nosila, zelo dobro zapomnila. Zakaj se je torej obotavljala? Morala je imeti za to vzrok. Ni vedela, kaj sem vse jaz vedel o teh dijamantnih uhanih. Ni vedela, ali smo pogledali v lonček cold-kreme in jih našli. Ker ni vedela, tudi ni mogla odgovoriti. In tako pridemo spet nazaj k lončku cold-kreme.«

»Da,« je vzkliznil Mr. Ricardo. »Uhani so bili v njem.«

Telefonska in brzojavna poročila

ČESKOSLOVSKA PROTI MADŽARSKIM
IZGON MADŽARSKIH GROFOV IZ ČESKOSLOVASKÉ. — DR. BENEŠEVA
IZJAVA.

— Praga, 26. aprila. (Izv.) O češkoslovaški akciji proti Madžarski in njenih razlogih se doznava nastopno: Madžarske obmejne straže so doslej izvršile 7 slučajev prekrščenja državne meje ter istočasno izvršile napade na češkoslovaške straže. Praška vlada je takoj po teh incidentih odposlala v Budimpešto odlično noto, v kateri opozarja madžarsko vladno na te dogodke. Madžarska na to noto ni niti odgovorila. Po zadnjem incidentu, ko je bil v bližini Košic ubit na češkoslovaškem ozemlju neki češki stražar, je praška vlada dostavila v Budimpešto energično noto, v kateri zahteva polno zadoščenje. Tudi na to noto madžarska vlada ni odgovorila, nakar je Češkoslovaška storila znane korake. Končno je predvčeršnjim prispela nota madžarske vlade, v kateri predlaga, da se sporna zadeva predloži mednarodni kontrolni komisiji z očitnim namenom, da se njena rešitev zavleče na nedoločen čas. Praška vlada smatra, da gre za sistematsko akcijo od strani Madžarske in ostaja pri tem, da z lastnimi sredstvi izsili iz Madžarske polno zadoščenje. V tem smislu je češkoslovaška vlada izgnala 65 madžarskih magnatov in tovarnarjev, ki morajo takoj zapustiti češkoslovaški teritorij. Češkoslovaška vlada se je odločila v slučaju potrebe uporabiti tudi skrajne mere, kakor n. pr. ukinitje diplomatskih odnošajev, ako ne bo mogla na drug način doseči definitivno sigurnost svoje državne meje. Čim bo budimpeštanska vlada dala polno zadoščenje za storjene prestopke njenih pograničnih straž, za katerimi pa se skrivajo agenti »Probujeji Madžarov«, bo preklicala svoje represalije.

— Praga, 25. aprila. (Izv.) V odoboru za zunanje zadeve narodne skupščine je danes zunanji minister dr. Beneš predložil poročilo o razložitvi.

REPARACIJSKI PROBLEM PRED ODLOČITVJO.

OPTIMIZEM ANGLEŠKIH POLITIČNIH KROGOV. SISTEMATIČNO POSUŠČANJE NEMČIJE. ODLOČALE NAJ BI VSE DRŽAVE, KI SO PODPISALE VERSAILSKO POGODBO.

— London, 25. aprila. Reuterjev urad poroča: Merodajni londonski krogi upajo, da bo nemška vlada pod vplivom Curzonovega govora o Porurju v kratkem predlagala Franciji in Belgiji ureditev reparacijskega problema. Pričakujejo namreč, da bo ta nemški predlog omogočil obnovo pogajanj, ki jih je preprečila okupacija Porurja.

— London, 25. aprila. (Wolf.) Tudi včerajšnji večerni listi so mnenja, da bo Nemčija v kratkem predložila svoj reparacijski načrt. K poročilom berlinskih listov, da namerava Nemčija postaviti ta predlog vsem državam, ki so podpisale versajski pogodbo, dobro informirani angleški krogi pripominjajo, da bi bil ta korak nemške vlade docela primeren.

— Berlin, 25. aprila. »B. Z. A. M.« poroča iz Londona: Diplomatični poročevalci »Daily Telegrapha« poročajo, da si angleški politični krogi niso popolnoma na jasnem, ali naj Nemčija v svojem predlogu določi vsoto ali ne. Pod dojmom francoskih politikov nekateri mislijo, da bi bilo bolje določiti vsoto, kar bi gotovo vplivalo na trezno mislečo francosko javnost.

— Berlin, 25. aprila. (Izv.) Prvoten cilj, ki ga je hotela doseči Nemčija s pasivnim odporom, je v zadnjem času postal trd oreh in nemška vlada je začela trezno presojati dejanske razmere. Očitno je bilo, da hočejo vodilni krogi nemške politike sužestirati evropski javnosti sočutje in pomilovanje napram nemškemu narodu, da bi na ta način parirali francosko - belgijski nadarec. Krizanja o nastitju in protizakonitosti ter apeliranja na usmiljena srca je bilo toliko, da se je marsikomu na prvi pogled sedlo, da bo imela francoska akcija v Porurju neuspeh. Toda v odločilnem trenutku, ko je bil nemški odpor na vrhuncu, je nastopila reakcija na nasprotni strani in antanta je ponovno dokazala, da boče dosledno izvajati konsekvence iz poveljnega položaja.

neš podal kratko izjavo o represalijah Češkoslovaške vlade proti Madžarski. Med drugim je izjavil, da je bila vlada v to prisiljena, čeprav je vlada v načelu proti takim represalijam. Glede končne ureditve spora z Madžarsko stoji vlada na stališču, da se mora ostati na temeljih mednarodnega prava. Na naši meji pa so se že skozi dve leti dogajali razni dogodki, ki so privedli do ponovnih umorov. Praška vlada je poslala madžarski vladi noto, na katero pa ni dobila niti odgovora.

— Praga, 25. aprila. (ČTK.) Na današnji seji odbora za zunanje zadeve narodne skupščine je izjavil minister zunanji zadev dr. Beneš glede represalij proti Madžarski med drugim tole: Ker nismo tekom poldruga leta mogli doseči nikakih pametnih obmejnih odnošajev z Madžarsko, ker so stalno prihajala poročila, da je življenje naših straž dnevno ogroženo, se je naravno moralo enkrat za vselej temu stanju napraviti konec. Mi smo ukrenili mere, ki ne pomenjajo nikak sovražnega akta nampram naših sosedov, marveč imajo namen celokupno javnost opozoriti na to, da so tak dogodki zelo resni in da je treba temu napraviti konec. Češkoslovaška vlada je vedno pripravljena to zadevo na miren in prijateljski način rešiti. Za umor nedolžnega človeka imamo pravico zahtevati zadoščenje, imamo pravico, da dobimo garancije za popolno ohranitev reda in miru na naši meji. Madžarska vlada je nam predložila prošnjo, da se sestavi mešana preiskovalna komisija. Naša vlada je madžarski predlog sprejela.

— Bratislava, 26. aprila. (Izv.) Iz bratislavskega okraja so politične oblasti do danes izgnale 15 madžarskih podanikov. Izgnana je tudi rodbina madžarskega politika Stefana Rakovskega.

— London, 25. aprila. Reuterjev urad poroča: Merodajni londonski krogi upajo, da bo nemška vlada pod vplivom Curzonovega govora o Porurju v kratkem predlagala Franciji in Belgiji ureditev reparacijskega problema. Pričakujejo namreč, da bo ta nemški predlog omogočil obnovo pogajanj, ki jih je preprečila okupacija Porurja.

Nemški narod mora spoznati in plačati to, kar je zakrivil, kajti sicer bi mu utegnile v doglednem času zopet zrasti peroti. Ko se je vlada po brezuspešnem hujšanju svojih državljanih in kličih na pomoč pri drugih narodih prepirala, da ta pot ne vodi do zaželenega cilja, je postala bolj trezna in sedaj je pripravljena poravnati svoj dolg in nadomestiti vse, kar je njena armada uničila v času vojne. Reparacijski problem, ta gordijski voz, ki vzmernirja Evropo že peto leto, bo brzokone kmalu razvozljan. V principu se je Nemčija že odločila za miren sporazum, gre sedaj samo za reparacijsko vsoto, ki bi jo naj določile vse zavezniške države. Da bo morala v tem slučaju antanta nekoliko popustiti in vpoštovati plačilno sposobnost Nemčije, kakor tudi dovoliti ji nekatere olajšave in koncesije, je jasno. V ta namen posreduje tudi Anglija, ki je morda med vsemi državami najbolj zainteresirana na tem, da se to pereče vprašanje končno spravi s sveta. Konec francosko-nemškega konflikta, ki ni več daleč, bo znatno vplival na mednarodni položaj in v tem pogledu bi bilo želeli, da se čim prej doseže sporazum.

NEMŠKA ODPLAČILA L. 1922.

— Pariz, 26. aprila. (Izv.) Reparacijska komisija je izdala poročilo, iz katerega izhaja, da znašajo skupna odplačila Nemčije l. 1922 695.606.800 zlatih mark. Na Francosko odpade 200.064.100, na Anglijo 167.851.700, na Italijo 107.702.300, na Belgijo 65.636.700, na Grčijo 4.519.500, na Jugoslavijo 116.882.500, na Romunijo 14.582.700 in na Portugalsko 9.367.300.

— Varšava, 25. aprila. (Izv.) Vsesrski kongres komunistične stranke je dokazal, da je nastopila v socialni revoluciji odločilna faza. Sistematičen uklop od temeljnih zahtev komunističnega programa je povzročil resno protislovje med samimi komunisti, kar seveda v znatni meri vpliva na narodno maso in vzbuja nezaupanje napram sovjetski vladi. Nepričakovani uspeh ekstremistov, ki so imeli na zborovanju absolutno večino, opravičuje domnevo, da pride na krmljo vlade Kamenjev, ki bo kot naslednik Ljennina proglašal za diktatorja v Rusiji. V tem slučaju dobi dalekosežna pooblastila, kajti levo krilo komunistične stranke se dobro zaveda, da je položaj sovjetske vlade skrajno kritičen in edino rešitev vidi v diktaturi. Zmerno desno krilo zahteva nekak komunističen parlament, kjer bi se uveljavil tudi glas drugih slojev naroda. Ekstremisti pa dosledno vztrajajo na svojem stališču in nočejo nobenega stika z meščanskimi strankami, ki kot take do sedaj niso niti obstojale, kajti diktatura proletariata se je izvajala brezobzirno.

Zanimivo je, da je tudi Trockij nastopil proti Kamenjevu. Brzkone vidi v nem nevarnega tekmečja, ki ga hoče izpodrinuti. Nedavno je odredil aretacijo nekaterih članov revolucionarnega vojnega sveta, kar mu ekstremisti ne morejo odpustiti in zahtevajo, da pride pred komunistično sodišče.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

JUGOSLAVIJA IN MADŽARSKA.

REPRESALJE NAŠE VLADE.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Ker naša vlada kljub vsem intervencijam v Budimpešti ni mogla izposlovati oprostite našega delagata v komisiji za razgraničenje Severja, smatrajo tukajšnji politični krogi, ki so v svezi z zunanjim ministrstvom, da se bo i naša vlada odločila za represalije proti Madžarski. Vlada namerava prepovedati madžarskim podanikom vsako potovanje v našo državo. Razven tega bo stopila v stik s češkoslovaško republiko, da se z njo dogovori glede skupnih korakov proti Madžarski.

NOVO POSOJLO ZA ZGRADBO DRŽAVNIH POSLOPIJ.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Na merodajnem mestu se sdaj vodijo pogajanja z denarnimi zavodi v inozemstvu za posojlo iz katerega bi se imela zidati nova državna poslopja. Posojilo naj bi znašalo 10 milijonov švicarskih frankov. Ministrstvo pravde je vsem uradom poslalo razpis, da stavijo konkretne predloge in poročila, katera državna poslopja so nujno potrebna.

DOKUMENTI IZ AVSTRIJSKEGA ARHIVA

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Avstrijska vlada je obvestila našo vladu, da je pripravljena po izvršenem sortiranju arhiva v ministrstvu trgovine naše pokrajine zadevajoče dokumente izročiti naši vladi. Prihodnje dni odpotuje na Dunaj posebna delegacija, ki bo v trgovinskem ministrstvu pregledala za nas važne dokumente ter jih na to prevzela.

IZID VOLITEV NA BOLGARSKEM.

OFICIJELNO POROČILO.

— Sofija, 26. aprila. (B. T. A.) Definitivni rezultati nedeljskih volitev v narodno sobranje so: zemljoradniška stranka 216 od 246, komunisti 16, meščanski blok 14 in 1 socialist, katerega mandat pa je še sporen. Vsi ministri so izvoljeni v več okrajih. Stambolijski je izvoljen v 13 okrajih. Volitve so se izvršile popolnoma v miru brez vsakega incidenta.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Na podlagi definitivnih rezultatov iz Bolgarske priobčujoje listi kratke in daljše politične komentarje. Soglasno pozdravljajo zmago Stambolijskega, ki vodi lojalno in prijateljsko politiko napram nam. V zmagi Stambolijskega vidijo tudi parlamentarni krogi močno oporo za zblizanje med obema sosednjima državama. Zmaga zemljoradniške stranke pomenja zmago ideje pomirjenja med obema narodoma. Parlamentarni krogi zelo simpatično pozdravljajo zmago Stambolijskega, ki bo nadaljeval napram nam lojalno, korektno in tudi prijateljsko politiko, kar bo v interesu obeh držav. Pričakovati je z gotovostjo, da se medsebojni odnošaji postavijo na sigurno in trdno oporo.

Politični krogi pa tudi kratko komentirajo poraz komunistov pri volitvah. Priznavajo, da bolgarski seljak praktično in trezno razmotriva položaj države, da se nagiblje realni politiki in da so mu tuji utopistični komunistični ideali. Zmaga Stambolijskega pomenja zmago treznega in doslednega dela.

PROJEKAT MARSALA FOCHA V PRAGO.

— Praga, 26. aprila. (Izv.) Maršal Foch, veliki francoski vojskovodja, prispe 14. maja v Prago v spremstvu generala Weyganda. Vlada pripravlja maršalu Fochu svečan sprejem. Nastanjen bo kot gost predsednika Masaryka na Hradčanih.

FAŠISTI RAZBILI KATOLIŠKO DRUŠTVO.

— Rim, 25. aprila. (Izv.) Med fašistovskimi organizacijami narašča po turinskem kongresu sovraštvo do popolarov. Pravilo, da jih je treba začeti »čistiti«, kakor so izčistili komuniste. Pričeli so v Benventu. Zvečer okoli 9. ure je skupina fašistov naskočila tamkajšnje katoliško društvo. V društvenih prostorih je bilo navzočih več članov med njimi nekaj duhovnikov. Oboroženi fašisti so jih surovo ozmerjali in napadli ter razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Člane in duhovnike so vrgli ven. Vso biblioteko so raztrgali in razmetali. Razdejali so nadalje tudi pisarne »komitantov«. Popolari so imeli drugi dan svoje zborovanje, na katerem so ostro obsodili fašistovsko divjanje in poslali Mussoliniju protestno brzojavko.

KONFLIKT MED ANGLIJO IN RUSIJO.

— London, 26. aprila. (Izv.) V zbornici je vzbudila veliko ogorčenje vest, da je sovjetska vlada dala zapleniti angleško ribiško ladjo ter so mornarje zaprli. Na zadevno interpelacijo je državni tajnik zunanji zadev v spodnji zbornici izjavil, da je postopanje Rusije vzbudilo pri vladi in v angleškem narodu veliko ogorčenje. Vlada je naročila svojemu zastopniku, da izreči odločen protest Anglije sovjetski vladi in da zahteva zadoščenje.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 25. aprila. (Uradno vremensko poročilo.) V Avstriji je večina oblačno. Ob severnem vzhodu Alp se je nekoliko zjasnilo. Na Štajerskem in Koroskem še vedno dežja. V Gradcu je bilo včeraj 30 mm padavin. Jutranja temperatura je nekoliko nad 5°. Opoldne temperatura ni dosegla nikjer 15°. Zračni pritisk nad Anglijo se je zelo znižal. V zapadni Evropi veje že jugozapadni veter. Pričakovati je lažje, bolj jasno in tople vreme.

Politične vesti.

— Skomine po vladi. Klerikalci se silno kesajo, da so se prenaglili s paktom, ki so ga sklenili z Radicem. Zavedajo se, da bi bili danes v Sloveniji na krmlju, ako bi jih dr. Brejc in dr. Korošec ne speljala na Radiceve limanice. Zato se sedaj poslužujejo vseh sredstev, da bi se izmotali iz zagate, v katero so zašli po svoji neprevdarnosti in nepravdnosti. Dasi doma še vedno krepko udrihajo po radikalcih in po radikalni vladi, ki jo predstavljajo kot višek vsega zlega, vendar jih to ne moti, da bi se v Beogradu ne lizali istim radikalom kot njihovi najboljši prijatelji. Iz Beograda namreč poročajo: Koroščeva stranka še vedno skuša vzpostaviti stike z radikali ter jih prepričati, da bi bila najboljša rešitev krize ta, ako bi se radikali zvezali s klerikalci. V torek dopoldne Korošec posetil več radikalnih politikov in jih skušal pridobiti za svoje načrte. Istočasno je stopil tudi dr. Hohnjec v stike z ministrom Ljubo Jovanovičem. Tudi Hohnjec je slikal položaj kot tak, da je za radikalno stranko najboljšje, ako se zveže s klerikalci, ker privede Korošec v tem slučaju v zakon ne samo muslimane, marveč tudi Stjepana Radića. Kakšen odgovor sta dobila Korošec in dr. Hohnjec, o tem poročila molče. Znano je samo toliko, da sta obadva klerikalna voditelja poročala o svojih konferencah klerikalnemu klubu, ki pa o njih referatih ni bil posebno vhičen. S tega bi se dalo sklepati, da sta dr. Hohnjec in dr. Korošec naltetela pri radikalih na — gluha ušesa.

— Avdiženca. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je včeraj sprejel v daljši avdienci poslanika v Rimu g. Antonijevića, ki je bil pozneje povabljen na obed.

— Pravna pomoč med Jugoslavijo in Poljsko. Beograd, 26. aprila. (Izv.) Iz Varšave je včeraj prispela semkaj poljska delegacija, ki ima nalogo voditi pogajanja za sklenitev konvencije o medsebojni pravni pomoči. Iz Ljubljane je prispel član naše delegacije višjesodni predsednik dr. Babnik.

— Umestjen ukrep. Ker madžarske tolpe niso prenehale napadati češkoslovaško obmejno stražo in je bilo v teku enega leta ubitih nič manj ko devet mož češkoslovaške finančne straže, je nastalo v češkoslovaški javnosti tako razburjenje, da je naposled v to zadevo energično posegla sama vlada. Po vsakem takim slučaju so se sicer vršile med češkoslovaško in madžarsko vlado obravnave, ki pa niso obrodile nobenega sadu ter je češkoslovaška vlada naposled uvidela, da je treba druge strune napeti. Ko so madžarske tolpe nedavno tega ubile pri Košicah češkoslovaškega stražnika Sedlačka, je odgovorila Praga s tem, da je moralo 46 najbogatejših madžarskih magnatov, ki živijo v Slovačkah, zapustiti v 24 urah češkoslovaško republiko. Jasno je, da Čehoslovaki ta odločni ukrep svoje vlade z zadoščenjem pozdravljajo.

— Zborovanje ukrajinških komunistov. Začetkom aprila se je vršilo v Harkovu redno zborovanje vseh ukrajinških komunističnih organizacij. Na konferenco je prišel iz Moskve tudi Trockij, ki je ostro kritiziral francosko politiko v Porurju in izrazil svoje sožalje nemškemu delavstvu. »Kapital je še močan, je dejal Trockij, in mogoče je, da bomo morali še nekaj let braniti Ukrajino pred napadom imperijalistov.« V svojem poročilu o mednarodnem položaju je izjavil, da možnost vojne ni izključena, zlasti radi stališča, ki ga zavzema Poljska. Končno je govoril predsednik ukrajinške vlade Rakovskij o čim dalje večjem ukrajinškem narodnem gibanju, s katerim mora računati komunistična stranka tem bolj, ker kmetstvo prebivalstvo Galicije, Bukovine in Besarabije spontano stremi k ukrajinški delavski republiki.

Julijska krajina.

— V Postolj je bila zopet velika slavnost 24. t. mo blagoslovili in razvili italijanske trobojnice, namenjene slovenskim šolam. Pri slavnosti je bilo navzoč tudi vojaštvo, godba, zastopniki oblasti itd. Slovenski otroci so morali defilirati pred italijanskimi zastavami, pozdravljati jih z iztegnjeno desnico (»romonamente«, po fašistovski) in kričati so morali po laško za največjo Italijo, za kralja, za armado, eja, eja alala! V kratkem se otvori v Postolju otroški azil, ki bo nosil ime princezine Jolande.

— Odstavljen slovenski župan. V Medani v Brdih je bil te dni odstavljen tamniški slovenski župan Josip Gradnik, češ da dela protitalijansko politiko. Vršila se je preiskava, ki je seveda dosegla njegovo krivdno. Drugače ni mogoče, ako se hoče v slovensko občino postaviti italijanskega komisarja. Imenovan je za komisarja bivši major cav. Albano.

— Italijanska azila v Bovcu in Kobariču. V nedeljo je šla večja italijanska družba iz Tolmina v Bovec, da je tam otvorila italijanski otroški azil. Nato je sledila otvoritev italijanskega azila v Kobariču. Italijani so poslali o otvoritvi brzojavno poročilo Mussoliniju v Rim.

— Italijansko mleko za Trst. Svoje čas smo že poročali, da hoče Sorosinska družba preskrbovati Trst z mlekom. Akcija je naperjena proti okoliškim slovenskim kmetom. Sedaj poročajo iz Trsta, da je dosegla omenjena družba pri državni železnici napredne oblake za brzojavno pošiljanje mleka iz Italije v Trst. Od marca do oktobra pošlje na leto mleka dvesto ton.

Gospodarstvo.

POMANJKANJE GOTOVINE.

Na žalost šteje naša država k onim državam s slabo valuto. Resnici je treba gledati v oči. Najslabša naša valuta sicer ni; a jedro vprašanja je, če je slaba valuta na sebi že nesreča in ako ako kaže vzdržati z ogromnimi žrtvami valutno stanje, ali to stanje a tout prix zboljšati.

Premisliti je, če se more država z slabo valuto sploh ubraniti inflaciji, ne da bi pri tem stremljenju utrpela na drugih straneh in po drugih čim encah še opasne škodo. Danes neoporečno trpi prav vsaka gospodarska panoga v naši državi vsled silnega pomanjkanja gotovine. Ne industrija ne obrt ne trgovina nikamor več ne pride, pereče že postaja vprašanje brezposelnosti: ni denarja, ni dela! Draginja življenjskih potrebščinam vzle temu raste. To naj ne bo jadtovanje temveč samo suha konstatacija. Milfrardo in pol zahteva regulacija čimnovniških prejemkov in samo iz rednih dohodkov prihodnja vlada tudi invalidskega vprašanja in agrarne reforme ne bo mogla izvesti.

Sedanji finančni minister je strog nasprotnik tiskanja novčanic. Ima mnogo pristaev in dokler je le malo upanja, da se bo našel še drug izhod iz zagate, toliko časa bo Narodna banka tudi lahko vztrajala na predpisanih jej smernicah. A vedno več je glasov, da tako ne gre več naprej, da je dosti in preveč žrtve in da treba z previdno in zmerno inflacijo zopet regulirati obtok denarja in oživljati promet, ki je ponekod že prišel na čisto mrtvo točko.

Danes vidimo, da je do politične konsolidacije v naši državi še dolgo pot. Gotovo vsaj tako dolgo, kakor do gospodarske. A naši gospodarski krogi, ki naj dajo impulz živahnejši pridobitni delavnosti v ljudstvu, med tem ne morejo rok križem držati. Saj razmere n. pr. na železnica in v obče še dolgo ne bodo zadovoljive, a naš človek hoče vzle temu živeti, hoče se mu aela, on zabavlja, kritikuje, pa vendar zadovoljen samo da mu je dano dihati. Nekako je dosel vendar šlo. Vsa podjetnost, vse delovanje pa gineva prav sedaj šele ob golem pomanjkanju plačilnih sredstev. Če ni podjetnosti, ni zaslužka, zastoji je nazadovanje. To so tiste žrtve, ki jih prinaša finančna politika prepričanju, da se le nam treba na vsak način ubraniti inflaciji. Mirnilo, ki je nastalo pri nas v industriji in trgovini, je posledica te politike. Gotovo je, da ima zabranitev inflacije dosti dobrih strani in da bi bila prekomerna inflacija za nas morda pogubonosa (dasi to niti Avstrija ne dokazuje), a mi v Sloveniji naravno prvi čutimo le slabe strani totalne inflacijske zabavitve. Srednja pot se nam vidi prava tudi tukaj.

O. Schmidt

— Tedenski semenj v Zagrebu. Zagreb 25. aprila. Radi lutričnega letnega selma je bil prigon na današnji tedenski sejem jako slab. Kupci izlasti Italijani: Nottrajo: Volt: II. 12—14, bosanski II. 11.50—13.50, bosanski III. 6.50—8.25, bosanske krave 6.50—8, svinje I. srilemske ali slabše 26.25—28.75, II. 23.75—25, frilingsi 23.25—24.50, teleta I. 16.50—17, II. 15—16. Krma za mte: seno 125—200, otava 200—225, detelje 192—200, slama 140—165.

—g Beogradska blagovna borza 25. aprila. Beograd, 25. aprila. Cene nottrajo: Pšenica, franko Jagodina za september denar 350, blago 355, nova korusa pariteta Smederevo, 4% defektina, denar 270, blago 280.

—g Zagrebški trg. Zagreb 25. aprila. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno beška odnosno voljodinska postala nottrajo: Pšenica (76—77 kg) 450—460, rumena korusa 265—275, bela 310—320, rž (71—72 kg) 375—385, ječmen za jlovvarstvo 330—350, za krmo 300—320, oves 295—305, pšani fižol 500—650, beli 490—500, pšenčna moka »a« 675—700, »b« 650—675, »c« 625—650, za krmo 225—250, ržena 510—530, drobni otrobi 170—180, debeli 250. Tendanca: mirna, nekoliko čvrsteja.

—g Cene živine v Mariboru. Debeli volti: 52—60 poldebili volti 49—51, plemeniti volti 48, — bikti za klanje 36—54, klavne krave debele 45—53, plemenske krave 38—44 krave za klobasjarje 31—37 molzne in breje krave 37—50. Mlada živina 44—47.50. To so cene ki nimajo primere. Do leta so se dale kljub naraščanju cene vendar še primerljivi s cenami prejšnjih selmov. To primerjanje sedaj popolnoma odpade. Pač pa bi bilo nujno potrebno po strokovnjakih primerjati vrednost našega dinarja med lani osorej in letos, ter privzeti v kalkulacijo posebno tudi pomanjkanje krme lani in predlani, ki se vsled zveš krme primanjkovalo, ter letos ko doževni april in snežnomokra zima skrbita za obilico krme. V primeri s selmom od lani ravno latega dne so cene poskočile pri živini nad 100% vzvenjši samo prvovrstne debele volti, kjer znaša diferenca samo 80% podražanja samo kratak primer: mlada živina lani 25. aprila 21—32, letos

**Enodružinska hiša**

z lepim vrtom se proda takoj v Rožni dolini 106 pri Marjaku. Stanovanje na razpolago. Ravnotraj se proda kotel 65 l za prešice.

Pisalni stroji, i.t.d. mehanična delavnica (popravljalnica)
Ljubljana, Selenburgova 6-1
L. BARAGA.

Za birmance:

Za dečke: velika izbira raznih ševijotov za obleke po nizkih cenah.
Za deklice: batisti in etamini v najnovjših vzorcih, dalje nogavice, rokavice t. t. d.

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠTEV. 10.

Trstje za strope

izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji dnevni ceni

t. Jugoslovanska tvornica Bakala
JOS. R. PUH, LJUBLJANA
Gračanska ul. 22. Tel. 531.

Foto-aparat

9x12, svetloba objektiva 4.5, fokus 15 cm, zatvara: Schlitzschütz-rolverschluß, hitrost do 1/250 sek. s 3 dvojnimi kasetami in 1 filmpakaseto. Marka "Nettel", z vsemi potrebnimi, se ceno proda. Istotam se proda tudi usnjen suknič, docela nerabljen, ter 1 Marinierleder 30x6, Götz, in 1 lovski daljnogled Busch, 6x, z etuijem. — Pogleda se na Erjavčevi cesti 14/1 od 4. do 6. zvečer.

"DIAMALT"

Pozor pekli "DIAMALT" tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo

EDUARD DUŽANEC, Zagreb
Skladišče: Strassmayerova ul. 10.
Za mesto Ljubljano dobi se "DIAMALT" v pekarni **VILJEM BIZJAK, Gospodarska cesta 7** po originalni tvorniški ceni. 3123

Kupimo rabljene tračnice

In drugi material za poljsko železnico. — Ponudbe na upravo Slovensk. Naroda pod "Tračnice 1784"

Čebulček

NAM PREOSTAJA ter ga nudimo po znatno znižani ceni. Trgovina s semeni **SEVER & KOMP., Ljubljana**, Wolfova ulica 12. 4072

Lepo meblvano sobo

ISČE GOSPOD. — Na jemljena postranska stvar. — Ponudbe pod "J. N. 4293" na upravo "Slov. Naroda".

Ekonom

z večletno prvovrstno prakso išče samostojno mesto za takojšen nastop. — Ponudbe je poslati do 1. maja pod "Energičen/4303" na upravo lista.

Športne, vojaške in železničarske čepice

izdeluje **P. Semko**, krznar Križevniška ulica 7. 2712

Dvokolesa, motorčki, otroški vozički, šivalni stroji najceneje.

'Tribuna', Ljubljana

Karlovška cesta 4.

Dobro vpeljana tovarna

brez konkurence išče v svrhu povečanja obrata kapitala Din. 50 do 100 tisoč. Ponudbe pod **Polna varnost** na Anončni zavod Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 4253

Vila na Bledu

visokopritlična, s 5 sobami, kuhinjo itd., popolnoma opremljena, s čolnom vred, se proda. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 4286

Gospodarska soba

(Herrenzimmer), zelena baržunasta garnitura in nekaj druge opreme se proda. Ogleda se lahko samo ob delavnikih od 1 do 2 ure pop. na Aškerčevi cesti 15 (dohod iz podaljšane Bleiweisove c.) 4285

Manufaktura Krisper

PRIDELOVANJE VATE LJUBLJANA ROŽNA ULICA 19.

Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne vate. Za odeje, krznarstvo, bandažiranje in konfekcionarje. 3687



Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je Vsemogočni danes poklical k Sebi našo Iskreno ljubljeno hčerko

Stano

ki je po mukopolni bolezni, v starosti 21 let, danes ob 14:45 mirno v Gospodu zaspala. — Šta je za svojo sestro Marijo.

Pogreb ljubljene pokojnice se vrši v petek, dne 27. t. m. ob 14:30 v Sodražici.

Stana, naša nepozabna Stana, počivaj v miru! Na svidenje!

V Sodražici, dne 25. aprila 1923.

Fran Fajdiga in Amalija roj. Krnje, starši.

Vera, Ivan, Fran, Anton, Milan, Danilo, Ovidon

Nada, Ljuba, Andreja, Pavlina, bratje in sestre.

Elizabeta Fajdiga, stara mati.

Brez posebnega obvestila.

V najem se odda klet na Rimski cesti. — Naslov pove uprava "Sl. Nar." 4246

Trinadstropna hiša

v sredini mesta, pripravna za trgovino ali obrt, SE PRODA. — Naslov pove uprava "Slov. Nar." 4305

Meblovano sobo

za dobo dveh mesecev ISČE SAMEC ZA TAKOJ V MEŠTU ali na periferiji mesta; plača vsako ceno. — Ponudbe na upravo "Slov. Naroda" pod "Dobra cena/4330".

Meblovano sobo

s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo v sredini mesta ISČE GOSPOD. (samec). Najemljena postranska stvar. — Ponudbe pod "Samec/4323" na upravo "Slov. Naroda".

Rabljene britvice

(Gillette, Mem itd.) se sprejemajo v električno bršilnice v drogeriji I. C. KOŠTAR, Ljubljana, Wolfova ulica 3. — Zunanja naročila hitro in točno! 4099

Trgovska hiša

z električno napeljavo, vodovodom, trgovskimi in skladiščnimi lokali, prostim stanovanjem itd., pripravna za vsako obrt, oziroma industrijo, na periferiji Ljubljane in STAVNA PARCELA V MESTU, SE TAKOJ UGODNO PRODA. Posredovalci izključeni. — Naslov pove uprava lista. 4356

ISČEM 2 mali ali 1 večjo meblvano sobo

z dvema posteljama s separatnim vvhodom s hrano ali event brez hrane. Plača postranska stvar. — Ponudbe pod "Soba/4368" na upravo "Slov. Naroda".

Bombaž

v vseh barvah došel, ter se dobi vsako količino pri tvrdki

Karol PRELOG, Ljubljana, Stari trg št. 12. 4341

Proda se

50 vagonov bukovega oglja in 500 m³ jamskega lesa, šest vagonov hrastovih desak, 25, 30, 50 in 80 cm debelih, 3 do 4 leta starih. Cene po dogovoru. — Poizve se: I. Lamprecht, Limbu pri Mariboru. 4348

Krasno posestvo

na periferiji mesta Ljubljane SE POD ZELO UGODNIMI POGOJI PRODA. — Obstoji iz dveh enonadstropnih hiš z vsemi pritliklinami. Dalje je prostorna trgovina s pisarno, obširno skladišče, lep, velik hlev, prostor za spravljanje sena in vovoz in nekaj vrta. — Prostor je zelo ugoden za kako večjo obrt. Prodasta se tudi posamezni hiši. — Naslov se izve v upravi lista. 3509

Kürt & Co, Wien XII, Schönbrunnerstrasse 171.
Velika zaloga strojev
za obdelovanje lesa, železa, pločevine.



Prvovrstni laneni firnež
svitloramen in svitlorajav, zajamčeno čist v sodih in ročkah, terpentinsko olje, Dekalin in laneno olje nudimo po najnižjih dnevni ceni.

Hrovat & Comp., Ljubljana.

Telefon interurban 301. 2939 Erzojavka: Korvaipori.

Poceni se proda MOSKO KOLO in MLAD PSICEK. — Gospodarska cesta 6, dvorišče, II. nadstropje, desno. 4339

Meblovano sobo

v mestu ali na periferiji mesta ISČE MLAD SOLIDEN GOSPOD s 1. majem, s hrano ali brez. — Pismene ponudbe pod "Obrtnik/4361" na upravo lista.

Mladi psički

dobermanske pasme, 1 mesec stari, SE TAKOJ PRODAJO. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda".

Iščem stanovanje

ZA TAKOJ. Veliko, svetlo, solčno, s kopalnico, električno lučjo v sredini mesta. Plačam do 15.000 Din letno. — Ponudbe pod "Inženjer/4340" na upravo "Slov. Naroda".

Lepo meblvano sobo

na Dunajski cesti blizu poštnice, z električno razsvetljavo, ODDAM SOLIDNEMU SAMCU. — Naslov pove uprava "Slov. Nar." 4375

Stručnog delavca

za izradbu plutovih čepova (Korkstoppel) na strojevalni potrebuje: Tovarna "Susedgrad" u Podsusedu pri Zagrebu. 4374

Banatski oves,

prvorazredni, na vreče 2 K 14. — za kilogram, razprodaja Pomorska trg. agencija

M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 (pri "Balkanu"). 4367

Kupim v Ljubljani

ENODRUŽINSKO HIŠO ali VILO z vrtom, event. tudi primerno hišo s kakim lokalom. — Pismene ponudbe do 10. maja pod "E. K./4342" na upravo "Slov. Naroda".

Išče se družabnik

(družabnica) za novo dobavljeno industr. podjetje — za Primorsko, oziroma Dalmacijo v Jugoslaviji. — Ponudbe pod "Pletenine/4354" na upravo "Slov. Naroda".

Prodaj veliko posestvo

blizu postaje Grobelno, 40 oraloval zemlje, z vsem pohištvo.

Mihail Mlaker,

Sv. Vid-Grobelno.

Brhko deklico,

pošteno in skromno, ki zna kuhati in v redu pospravljati boljše sobe, ter razume tudi opravljati vsa domača dela, med drugim pranje in likanje, SPREJME TAKOJ MAJHNA RODBINA 2 oseb, mati in sin. Plača 700 kron poleg dobre prehrane in legega ravnanja. — Ponudbe na: Josip BALL, Karlovac, Jugoslavija. 4352

PRODA SE več dobrih pletilnih strojev.

Naslov pove uprava lista. 4347

Registrirna blagajna

SE PRODA.

Naslov pove uprava lista. 4346

Parcela

v lepi legi SE PRODA pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod "Cena 60 Din/4360" na upravo "Slov. Naroda".

Instrukcije

v stenografiji in nemščini DAJE GOSPODINA. — Ponudbe pod Instrukcija/4357 na upravo "Slov. Naroda".

Išče se modistinja

z malim kapitalom za večje mesto Dalmacije kot samostojna moč v družabništvu. — Ponudbe pod "Solčna Dalmacija/4353" na upravo lista.

Ježice (Knopfern)

KUPUJEM SAMO NA VAŠE GONE, zdravo blago, za takojšnjo dobavo in proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na: Julio Hofmann, Čakovec. Telefon št. 31. 4349

Službe kot gospodinja

h gospodu z otroki ISČE VDOVA BREZ OTROK, stara 40 let, izveščana v gospodinjstvu in kmetijstvu ter boljša kuharica. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 4350

Proda se

konverzacijski Brockhaus-lexikon (17 zvezkov 14. izdaje). — Istotam se sprejme gospodinja na stanovanje. Naslov pove uprava lista. 4355

Mnogoletni potnik,

po vsej Sloveniji dobro vpeljan, želi zastopstva prvovrstnih zmožnih tvrdk. — Ponudbe pod "Agilen in zanesljiv/4345" na upravo "Slov. Naroda".

Knjigovodja - bilancist

z dolgoletno prakso, star 36 let, več slovenskega, srbo-hrvatskega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika, izurjen v vseh trgovskih vedah, kakor: korespondenca, strojeopisje in nemško tesnopisje i. t. d. Išče primerne mesto v mestu ali na deželi. Četne ponudbe na upravo Slov. Naroda pod **Stalno 86-4373.**

Banatsko moko,

koruzo, pšenico, otrobe, oves, prvovrstno blago od 5 kg dalje na vreče ter na vagone, razprodaja po najnižji dnevni ceni pravkar otvorena trgovina Pomorsko trgovska agentura M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri "Balkanu"). 4366

Gospodična,

vešča slovensčine, srbo-hrvatske, italijanščine ter nemščine v govoru in pisanju, išče SLUŽBE. — Ponudbe pod "Služba/4358" na upravo "Slov. Naroda".

Družabnik za razstavo

epohalnega konsumnega predmeta na letošnjem

Velikem sejmu

se išče. Kapital do Din 15.000.—. Ponudbe pod **Družabnik za razstavo** na anon. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

POZOR!!

Dopisovanje poste restante pod šiframi ni več dovoljeno.

Lahko pa se to vrši potom inseratnega dela v "Slov. Narodu".

UPRAVA

ISČEM

večje posojilo

proti visokim obrestim in vključbi na prvo mesto hipoteke. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod "Sigurnost 4309".

4344

Proda se posestvo

z gozdom, travniki in obdelanimi posejanimi njivami.

Janez Dežman, Lesce 8, Gorenjsko.

Važne gospodarske knjige.

SLOVENSKA KUCHARICA.

VELIKA IZDAJA

z mnogimi slikami v besedilu in več barvanimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila **S. M. FELICITA KALINŠEK**. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—. Obširna knjiga obsega nad 700 strani besedila s slikami in 33 tabel na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humek, reproducirala pa domača tiskarna. Poglavje o gobah, njih najdiščih, uporabi in spoznavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško slovstvo ne premore teko obširne in lepo opremljene kuhinjske knjige.

PRAKTIČNI SADJAR.

Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 25 barvanimi prilogi in 92 slikami v besedilu. Priredil **Martin Humek**, višji sadjarski nadzornik. Cena vezani knjigi Din 120.—. Tudi ta knjiga prekaša vse priročnike; mnogostransko in pregledno razdeljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvotisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih časih nismo več vajeni.

Vsled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvotisku je imelo založništvo za obe knjigi ogromne dobavne stroške in je prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere more zdržati založništvo te dve ceni najdalje do konca avgusta t. l., na kar se obe knjigi podražita vsaj za polovico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni uporabi in o kon-serviranju sadja in zelenjavi. Za gospodinjce in dekleta priredil **M. HUMEK**, višji sadjarski nadzornik, s 13 barvanimi prilogi in 42 slikami. Cena za to lepo novo knjigo znaša Din 30.—.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil **M. HUMEK**, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga izpopolnjuje prvo in velja Din 20.—.

Breskev in marelica. M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja nasvete, kako gojiti ti dve najplemenitejši sadni vrsti, ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—.

Nauk o čebelarstvu. A. Janša. Novi natis priredil **F. ROJINA** z dodatkom čebelarimo. Priredil **M. HUMEK**, višji sadjarski nadzornik. Cena za to knjigo, ki temeljito seznani čebelarje, kako postopati s kranjič in kako čebelariti v novem, modernem panju, znaša Din 24.—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Najkulantnejši in najmodernejši anončni in reklamni zavod

„APOLLO“ R. Golebiowski

Ljubljana, Stari trg 19-11

Ljubljana, Stari trg 19-11

Izda najmodernejše in najuspešnejše reklame. — Sprejema naročila za vse tu in inozemske časopise. — Kakor tudi naročila za vsakovrstne tiskovine etiket itd.

Točna postrežba. Konkurenčne cene.